

Innspill til kvinnearbeidshelseutvalget

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) takker for invitasjon til å komme med innspill til Kvinnearbeidshelseutvalget og arbeidet med en norsk offentlig utredning (NOU) om kvinnearbeidshelse.

FFO er en paraplyorganisasjon med 88 medlemsorganisasjoner, og vi jobber for interessene til funksjonshemmede og kronisk syke. Generelt har vi i liten grad vektlagt kjønnsperspektivet i arbeidslivspolitikken vår.

Samtidig jobber vi blant annet mye for arbeidssøkere og arbeidstakere med kroniske sykdommer, og innen dette er det diagnoser som rammer flest kvinner. Det gjelder blant annet muskel- og skjelettlidelser og autoimmune revmatiske sykdommer, systemisk lupus erythematosus, systemisk sklerose og osteoporose. Vi har lite kunnskap om hvorvidt arbeidsmiljøet er hovedårsaken til at kronisk syke kvinner hos oss utvikler sykdommen. Noen av diagnosene som finnes under FFO-paraplyen, blir for enkelte godkjent som yrkessykdom f.eks. KOLS. Derimot vet vi at det er flest menn som får godkjent yrkessykdom, og da færre «typiske» kvinnesykdommer. Vi vil ikke gå mer inn i denne problematikken i innspillet vårt.

Vi ønsker heller å komme med innspill til det utvalget ber om angående forslag til tiltak som kan bidra til redusert fravær og frafall fra arbeidslivet. Fra vårt ståsted vil vi vektlegge jobbfastholdelsestiltak for kvinnelige arbeidstakere med kroniske sykdommer.

Jobbfastholdelse i arbeidslivet for kvinner med kroniske sykdommer

En arbeidssituasjon og arbeidsplass med god tilrettelegging betyr mye for at kvinner med kronisk sykdom klarer å stå i arbeid over tid. Vi tar opp strukturelle endringer som må gjelde begge kjønn. Samtidig er det viktig at gode tilretteleggingsordninger og bruk av relevante arbeidsmarkedstiltak, sykefraværsregler og arbeidsgivers oppfølging av arbeidstakere med kronisk sykdom styrkes i yrker med overvekt av kvinner.

Sykefraværsordningen

Det politiske ansvaret for sykefraværsordningen blir utvidet etter at partene ikke ble enige om ny IA-avtale. For kvinner i «typiske kvinneyrker» i bransjer uten gode tariffavtaler og lokale avtaler med arbeidsgivere, blir det ekstra viktig å sikre arbeidstakere som på grunn av kronisk sykdom vil kunne ha behov for sykemeldingsdager. Vi vet at en del i denne gruppen faller ut av arbeidslivet, eller opplever å bli skjøvet ut av arbeidsforholdet.

Selv om en del kronisk syke (både menn og kvinner) trenger dager med sykefravær på grunn av sykdommen sin, så vil de fleste kunne jobbe som normalt igjen etter endt sykefravær. Kombinert med eventuell tilrettelegging, vil arbeidsevnen være tilbake på nivået før sykemeldingen.

- Vi ber utvalget påpeke at Storting og regjering må sikre en sykelønnsordning som ikke støter ut arbeidstakere med kronisk sykdom, og at dette er et målrettet virkemiddel knyttet til kvinner med kroniske sykdommer.
- Videre anbefaler vi at utvalget vektlegger ordningen jf. ftrl. rundskriv § 8-20, som gir arbeidsgiver fritak for sykelønnsutgifter for arbeidstakere med en helsetilstand som medfører risiko for særlig stort sykefravær. Det er også vesentlig å anbefale at denne bestemmelsen må tilpasses eventuelle nye sykelønnsmodeller knyttet til endringer i arbeidsgivers medfinansiering.

Noen arbeidstakere med kronisk sykdom har behov for vedtak om enkeltstående behandlingsdager jf. rundskriv til ftrl. § 8-4 Andre ledd bokstav b – Behandling. Det gjelder selvsagt også for kvinnelige arbeidstakere med kronisk sykdom.

Dette tiltaket kan bedre muligheten for at kronisk syke kvinner klarer å stå i jobb. FFO opplever at unntaket for rett til sykepenger for enkeltstående behandlingsdager er for strengt. Vi har fått henvendelser fra kvinnelige arbeidstakere som, etter urimelig lang behandlingstid, får avslag fra Nav (uten at vi tror det er ulik praksis i Nav knyttet til kjønn). Arbeidsgiver har i disse tilfellene ofte forskuttert lønn til den ansatte, noe som medfører er en uheldig situasjon for begge parter.

- Vi anbefaler utvalget å adressere regelverket og praksisen knyttet til enkeltstående behandlingsdager med formål om at ordningen blir mer fleksibel.

Arbeidsrettet rehabilitering og kvinner med kroniske sykdommer

Arbeidsrettet rehabilitering er både et arbeidsmarkedstiltak og et helsetilbud i spesialisthelsetjenesten. Kvinnelige (og mannlige) arbeidstakere med kronisk sykdom kan ha behov for gjentakende perioder med opptrening og rehabilitering for å kunne stå i arbeid gjennom et langt yrkesliv. Dette gjelder også for arbeidstakere som ikke har behov for sykmelding i forkant av et rehabiliteringsopphold, men som med jevne mellomrom trenger å opprettholde sin arbeidsevne og funksjon. Behovet for arbeidsrettet rehabilitering gjelder også arbeidstakere med kronisk sykdom som ikke innfrir vilkårene for vedtak jf. ftl. rundskriv § 8-20, som gir fritak til arbeidsgiver for å betale sykepenger for sykefravær i arbeidsgiverperioden.

- Vi anbefaler utvalget å påpeke at tilbudet om arbeidsrettet rehabilitering må styrkes for kronisk syke arbeidstakere, noe som vil være målrettet for kvinner med slikt rehabiliteringsbehov.
- Vi anbefaler at utvalget foreslår at folketrygdlovens bestemmelse endres, slik at arbeidsgiver gis fritak fra å betale sykepenger i arbeidsgiverperioden for ansatte på rehabiliteringsopphold som er nødvendig for at arbeidstaker skal kunne stå i arbeid over tid (gjelder arbeidstakere som ikke har et § 8-20 vedtak).

Med vennlig hilsen

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær